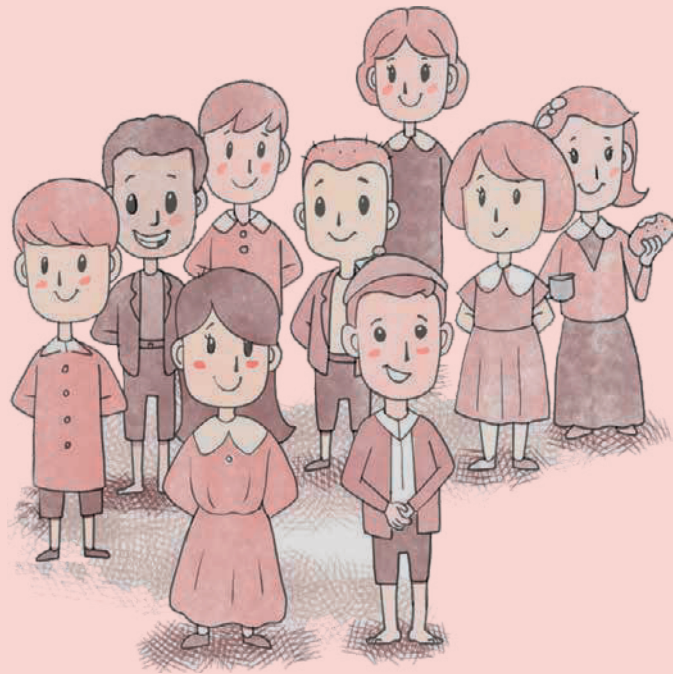

Eglantyne Jebb

• Ina vita deditgada als uffants •

www.savethechildren.ch

Eglantyne Jebb: Ina vita deditgada als uffants

Text: Mónica Rojas.

Illustraziuns: Iván Reséndiz, Rafael González, Rosa María Campos, Ulises Ríos.

Concepziun: Patricia Arellano.

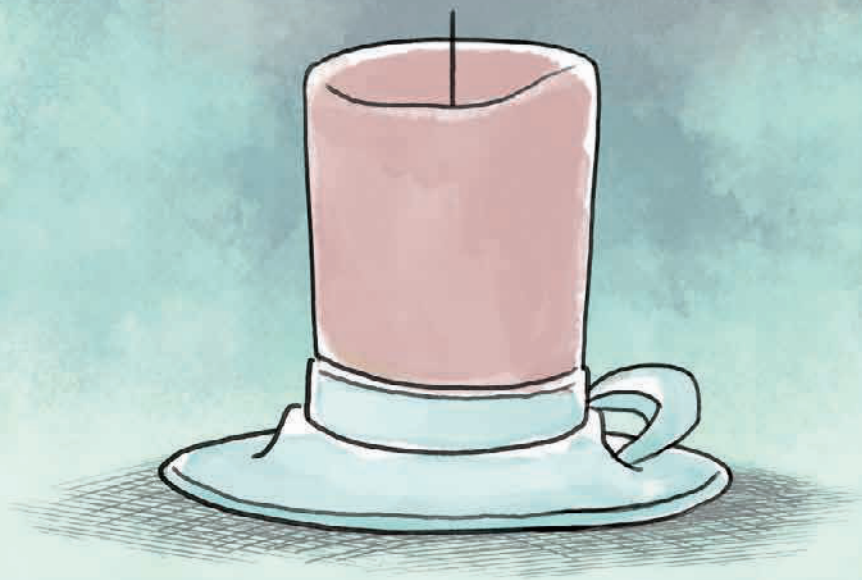
María Josefina Menéndez Carvajal (CEO Save the Children Mexico)
& Ömer Güven (CEO Save the Children Svizra), 2019

«Mintga generaziun
d'uffants porscha a l'umanitad
la schanza da reconstruir
il mund or da sias ruinas.»

Eglantyne Jebb

Avant che ti cumenzas a leger mia istorgia,
supplitgesch jau tai d'envidar ina chandaila.

La contempla exactamain ... e la lascha raquintar
a tai co ch'ina brausla glischetta po daverntar
en la stgiradetgna dal mund ina ferma glischur.

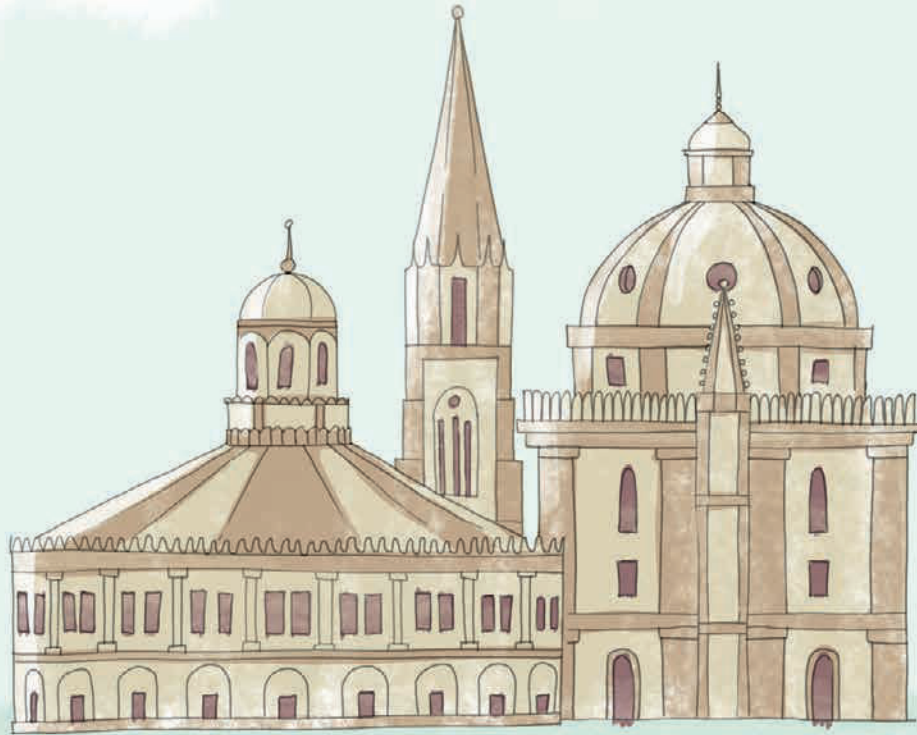
Jau sun naschida ils 25 d'avust 1876 en ina bella chasa da champagna en l'Engalterra. Tschintg onns pli tard, ils 3 da mars 1881, è naschida mia sora Dorothy. Mia entira vita è ella stada mia amia e cumplizia.

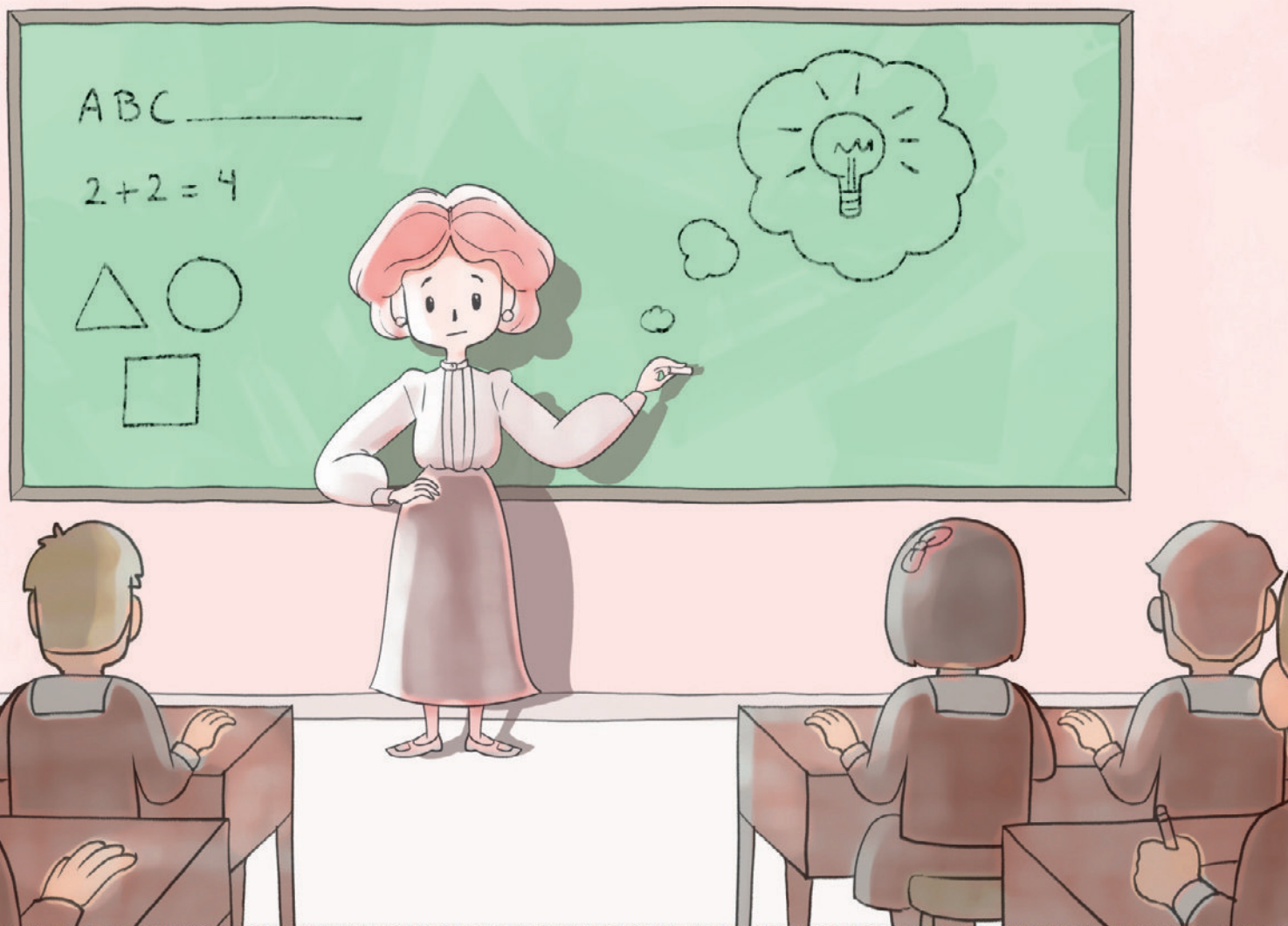
Mes geniturs, Arthur ed Eglantyne Louisa, han adina vulì sa gidar cun auters umans. Mia mamma ha fundà ina gruppà per instruir la glied dal vitg da far lavurs en il tegnairchasa e lavurs a maun. Bab, in um bainvis, è adina sa participà als affars da noss lieu.

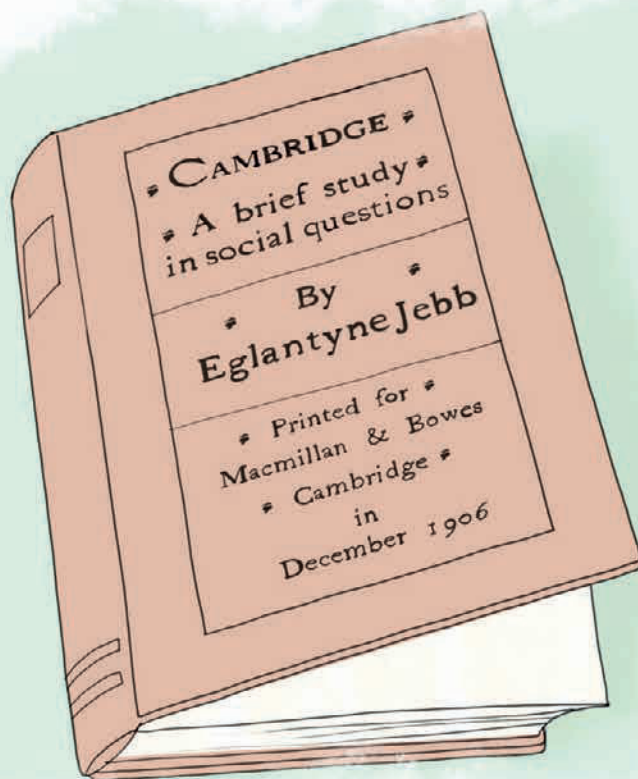
Nus eran sis fragliuns. Jau gieva gugent a chaval ed a nudar, amava da far viadis en bartga e legeva cun plaschair cudeschs. Jau era in uffant fitg ventiraivel.

Cun 19 onns hai jau dastgà ir a l'Universitad dad Oxford, nua che jau hai studegià istorgia. Ma jau hai sentì ch'ìls uffants ma stevan fitg a cor. Perquai sun jau ma decidida da d'eventar scolasta e da m'engaschar per ìls uffants.

La lavur sco scolasta era però fitg frustranta. Jau ma deva gronda fadia, na pudeva dentant betg megliurar la vita da mias scolaras e da mes scolars. Ils blers dad els vegnivan da famiglias fitg povras. Jau vuleva gidar els. Jau sun ma dumandada: co pon ins midar la vita d'umans che han damain fortuna?

Uschia sun jau daventada commembra d'ina organisaziun d'agid en la citad da Cambridge. Là hai jau scrit in cudesch davart la povradad a Cambridge. Jau hai era scrit ch'i saja impurtant per uffants dad ir a scola fin ch'els han almain 14 onns.

Da quel temp ha cumenzà la Guerra dal Balcan. Il 1913 sun jau ida en la guerra per ma gidar directamain cun millis fugitivs blessads u malsauns. Els stevan ditg en colonna per in plat schuppa.

Las fatschas tristas dals uffants faschevan era mai pensiva: els na giugavan e na rievavan betg pli, els cridavan mo pli, perquai ch'els pensavan a lur dachasa destrui.

Cun quests maletgs en il chau sun jau returnada en la pasch da mes dachasa a Londra.

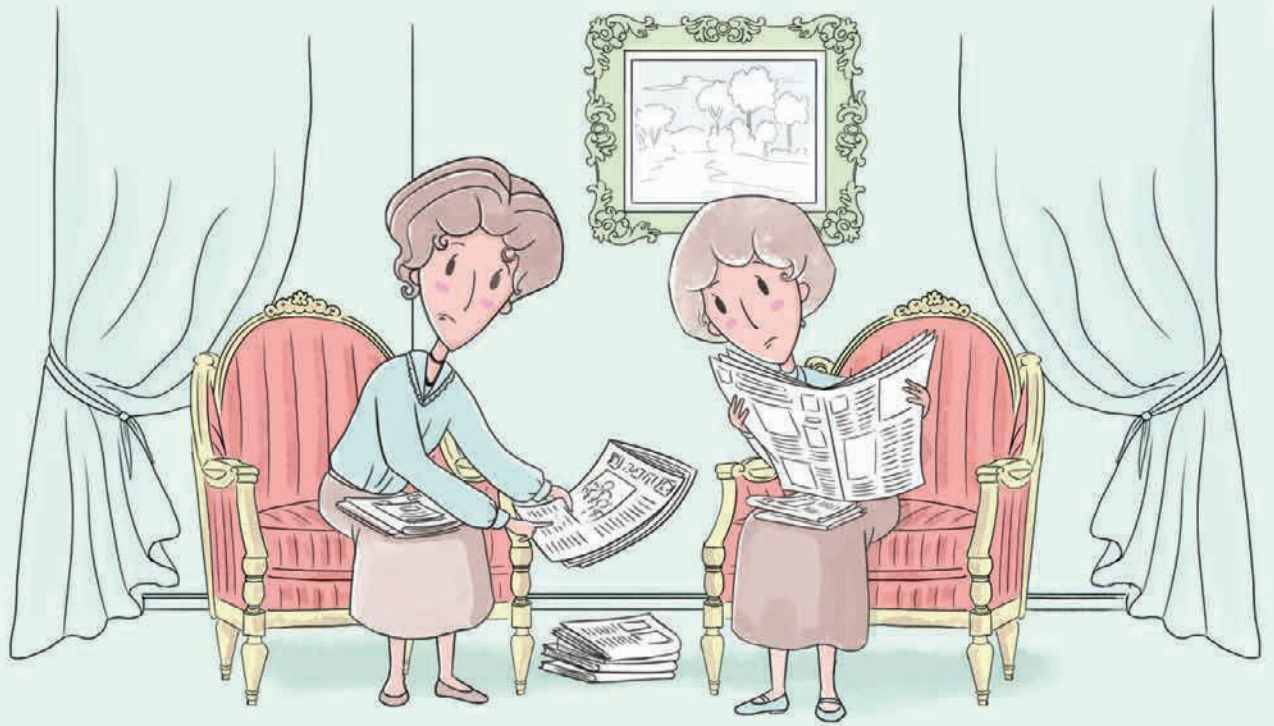

Jau hai inizià ina campagna per rimnar daners per las victimas da guerra, ma jau n'hai betg gì tant success sco quai che jau aveva sperà. Perquai ma sentiva jau fitg mal.

Era mia sora Dorothy era trista pervia dals uffants.
Exact sco jau voleva ella far insatge, per ch'i giaja
meglier cun ils uffants.

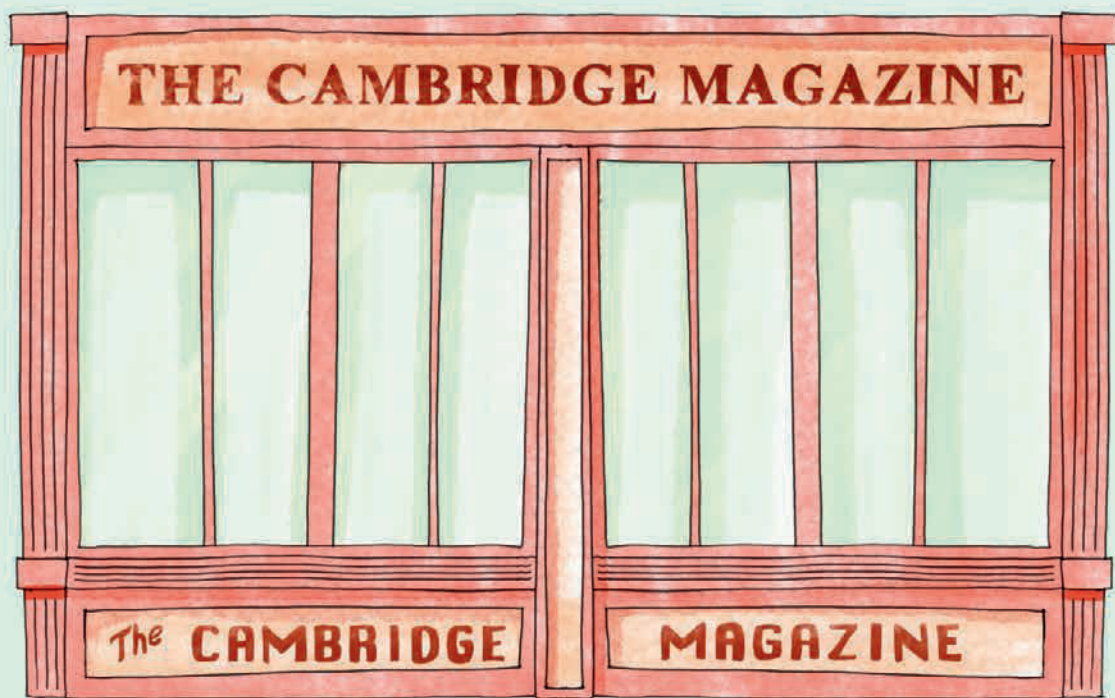
Tut è vegnì anc mender, cura che l'Emprima Guerra mundiala ha cumenzà il 1914. L'avegnir era fitg stgir. Tge pudeva in pitschen uman sco jau far cunter ina tragedia uschè gronda?

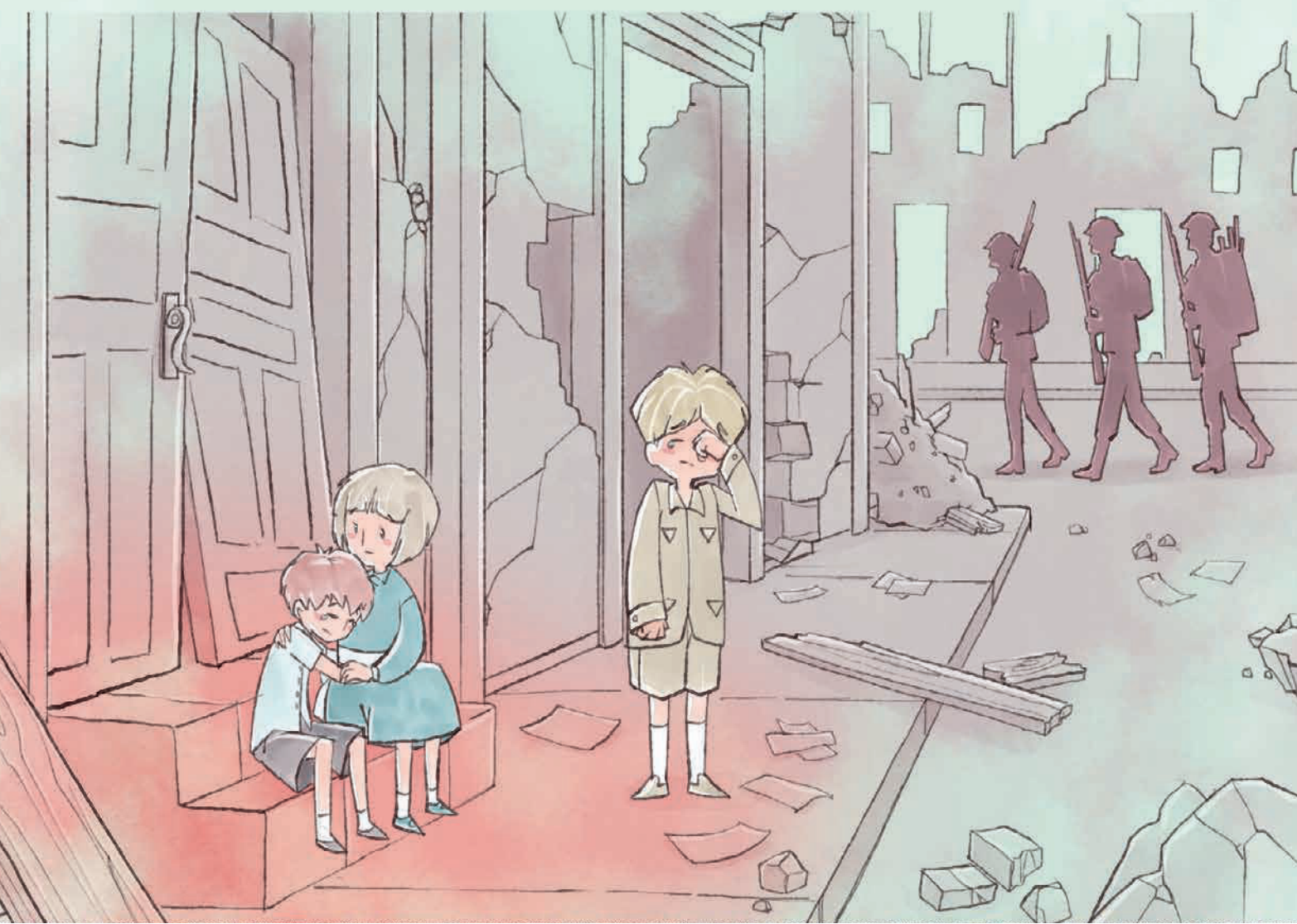
Mia sora Dorothy vuleva infurmar bain la glied,
per ch'ella na vegnia betg a savair mo quai che steva scrit
en las gasettas dal di anglaisas. Perquai ha ella purtà
var tschient gasettas da tut il mund e da differentes puncts
da vista a Londra ed jau hai gidà ella a translatar
ils texts franzos e talians.

Dorothy ha fundà sia atgna gasetta ed ha scrit cun bler success per la revista «Cambridge Magazine». Nus enconuschevan omaduas exactamain la crudaihladad che las victimas stuevan supportar, surtut ils uffants. Nus vulevan che las lecturas ed ils lecturs vegnian a savair la vardad per chapir che las unfrendas dovrian urgentamain agir.

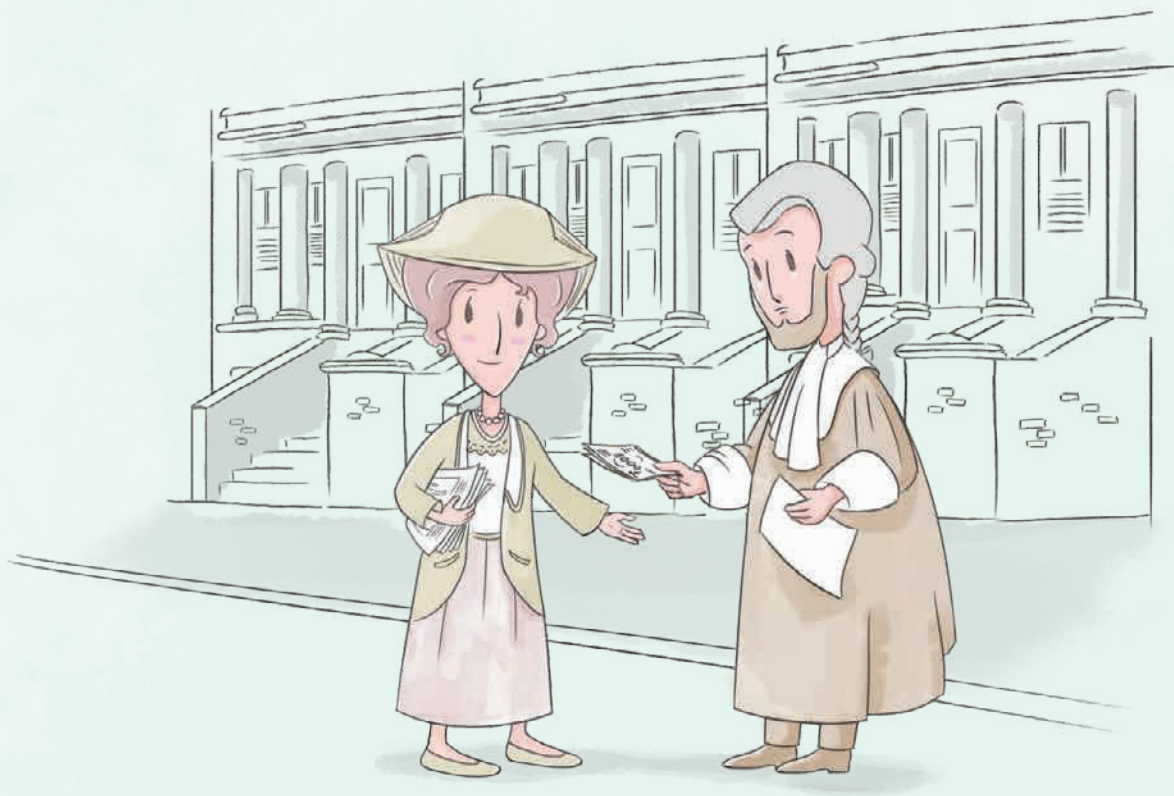

L'Emprima Guerra mundiala è ida a fin ils 11 da november 1918.
Ella ha durà 4 onns, 3 mais e 14 dis.

10 milliuns umans èn morts.
10 milliuns umans han pers lur dachasa ed èn scappads surtut
en Russia, Serbia, Frantscha, Belgia, Germania ed Armenia.
6 milliuns uffants han pers lur geniturs.

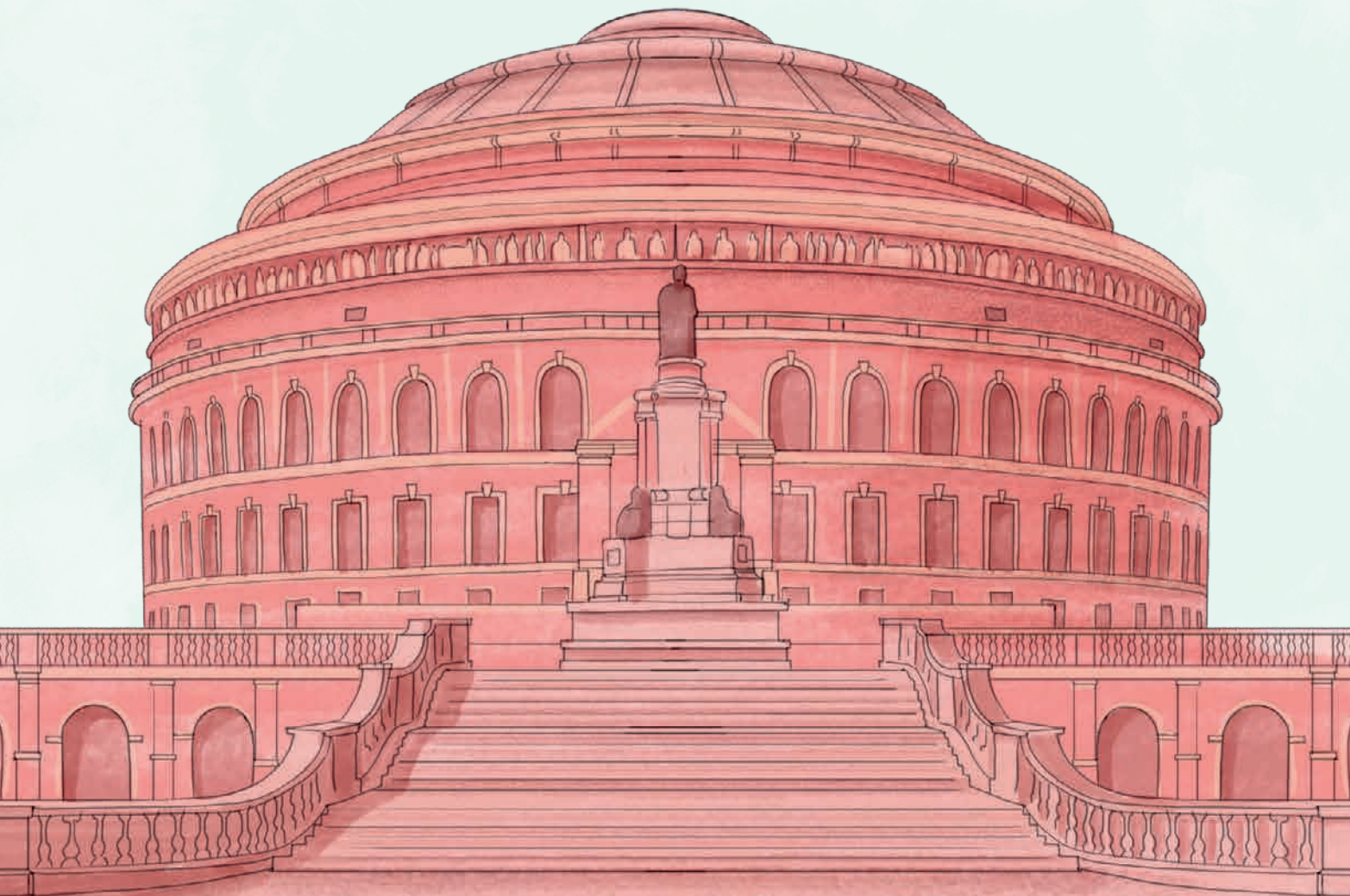
Las cifras eran sgarschavlas – nus stuevan far insatge!

Intgins dis pli tard hai jau repartì reclama cun fotos
d'uffants austriacs sin las vias da Londra.
Curt suenter ha la polizia arrestà mai.

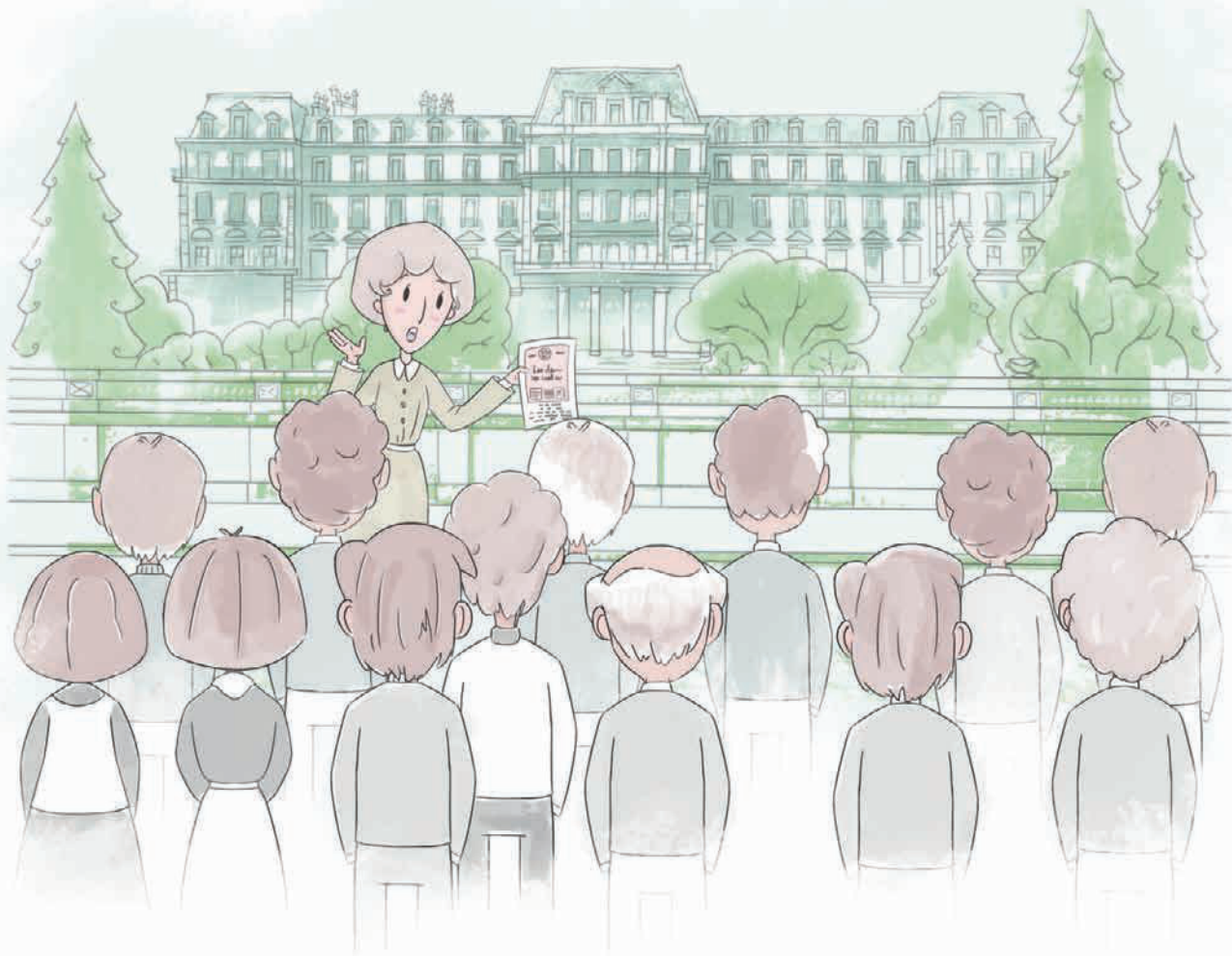

Jau hai declerà al derschader ch'ìls uffants sajan fitg flaivels
e malsauns e ch'èls hajan duvrà urgentamain noss agid.
Jau sun apparentamain stada uschè persvadenta che er il
derschader ha fatg ina donaziun per per ils uffants
ed jau sun vegnida laschada libra.

Mia sora ha pudì reunir ina grupp da persunas interessadas
che vulevan gidar ils uffants dals pajais pertutgads il pli fitg.
Uschia avain nus fundà il **Save the Children Fund**.

Ils 19 da matg 1919 essan Dorothy ed jau idas en la «Royal Albert Hall» per explitgar a numerusas persunas che nus stoppian exnum gidar ils uffants tranter las victimas da guerra. Bleras persunas han pensà che nus sajan tradituras, perquai che nus vulevan gidar uffants en pajais adversaris. L'atmosfera è stada fitg tendida ed intgins dals auditurs avevan prendì cun els mails marschs: els spetgavan mo il dretg mument per trair quels sin nus.

Ma per finir avain nus pudì persvader els cun ils plets:
«Tut las guerras èn guerras cunter ils uffants.»

Quel di avain nus pudì rimnar 10 000 glivras!
Cun quella gronda summa da daners avain nus
cumprà victualias che nus avain repartì als uffants
en l'Austria ed en la chapitala tudestga Berlin.

Nus avain avert noss emprim biro en Scozia ed ils
daners han cuntanschì lur finamira. Plaun a plaun
enconuscheva la glied il num **Save the Children**.
Jau hai però sentì che nus stuevan ans stentar anc pli fitg
per che noss moviment possia sa derasar en tut il mund.

Perquai sun jau viagiada en Svizra ed hai fundà il schaner
1920 a Genevra l'Uniun internaziunala **Save the Children**.

A partir da quel mument n'avain nus betg mo sustegnì
uffants pertutgads da la guerra, mabain tut ils uffants disfavourisads.

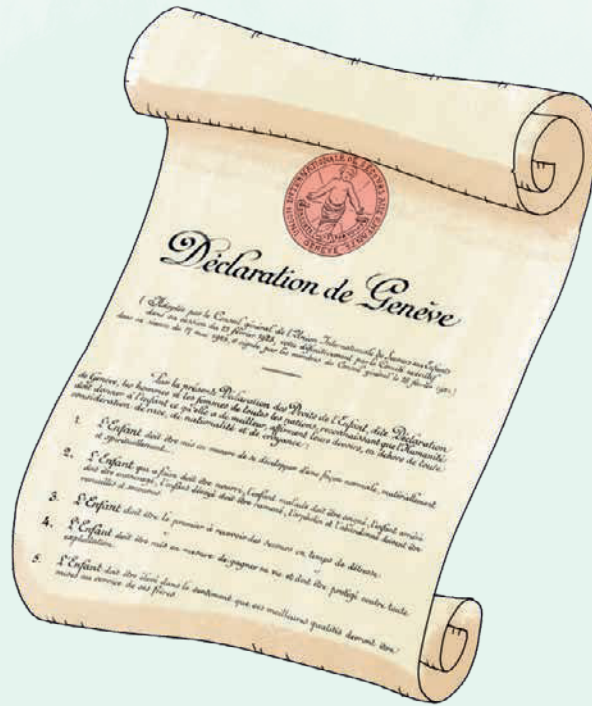

Il 1921 ha l'umanità suffrì in'ulteriura tragedia: ina gronda fomina en la regiun da la Volga en Russia. Nus avain gidà e spenderà millis vitas d'umans. Jau aveva però anc adina il sentiment che nus n'hajan anc betg fatg avunda.

In suentermezdi da l'onn 1922 sun jau ida sin il Mont Salève, la muntogna da chasa da Geneva. Arrivada il pli sisum hai jau scrit, cun blera inspiraziun, in sboz ch'è vegnì publitgà sut il num Decleraziun dals dretgs da l'uffant.

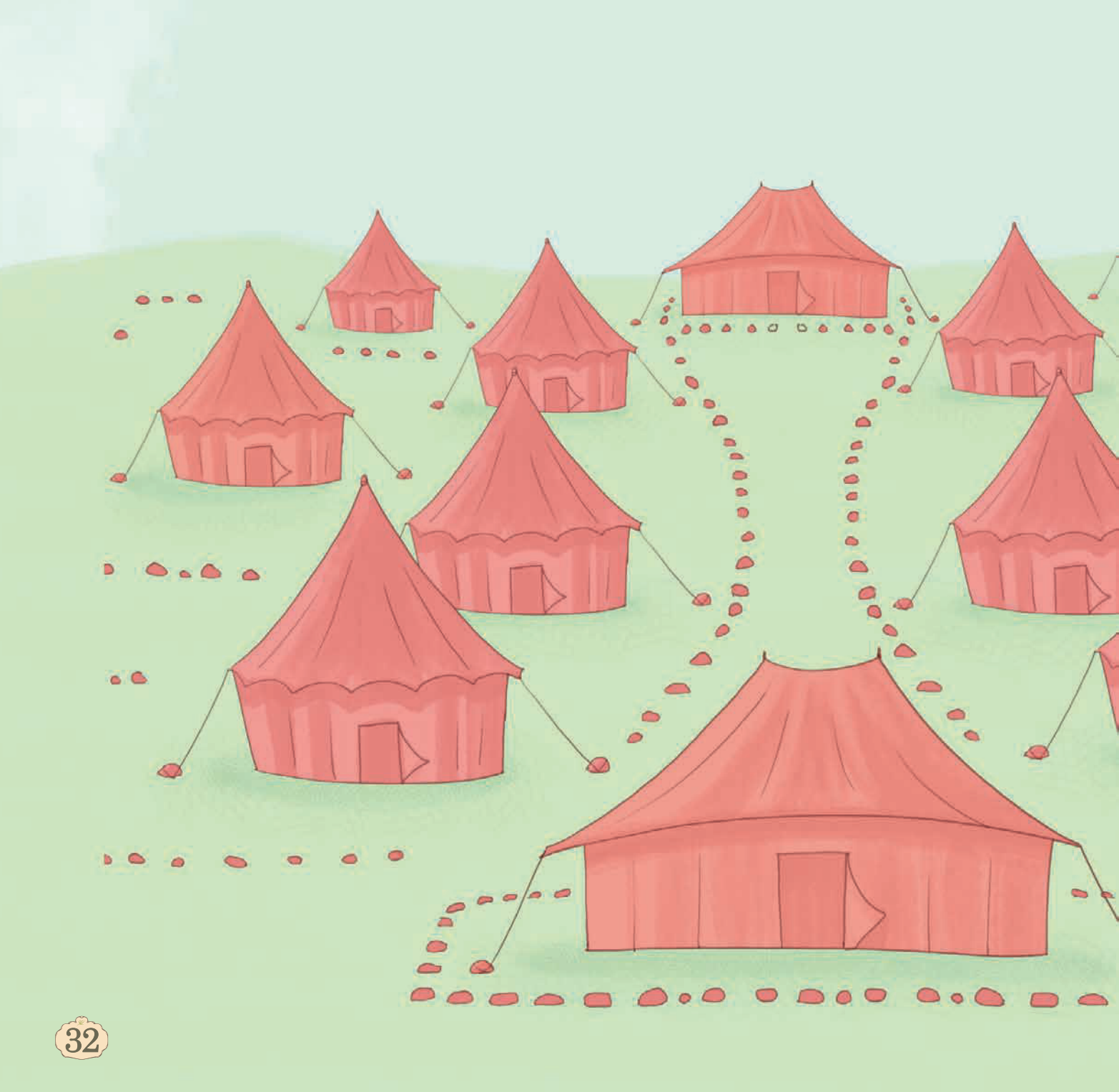

In onn pli tard è questa decleraziun vegnida acceptada
da la tschintgavla assamblea generala
da la Societad da las nazions – in eveniment fitg impurtant.

«Nus stuain pretender dretgs da l'uffant e procurar che quels vegnian reconuschids en tut il mund.»

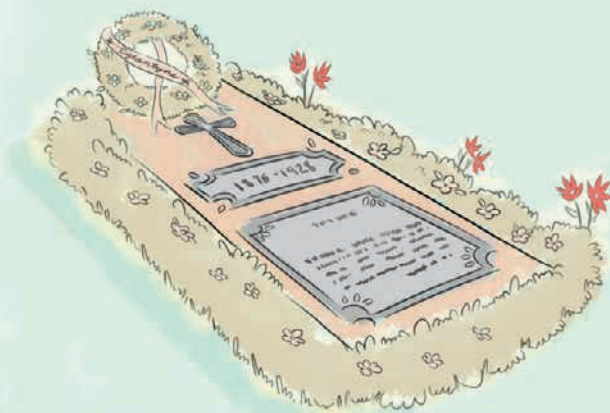
Nus da **Save the Children** avain lavorà cun grond engaschi. Igl era l'onn 1925 e nus avain costruì vitgs per fugitivs da la Bulgaria e da l'Albania.

En l'Ungaria avain nus gidà giuvenils ad emprender ina professiun. Quai che aveva cumenzà sco pitschna flomma è daventà ina ferma glisch da la speranza ... ma la glisch n'irradiava betg fin en ils auters continents.

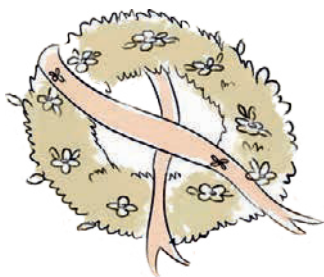
Jau hai pensà als uffants en l'Africa ed en l'Asia ch'eran anc pli povers ch'ils uffants en l'Europa. Jau hai fatg in plan per cuntanscher er els.

«Senza dubi pateschan dapli uffants
en l'Asia ed en l'Africa che en l'Europa.
Nus duessan cumprovar da propi
vulair cuntanscher insatge en tut il mund
cun lavurar era sin quests continents,
uschespert che nus avain rimnà
daners avunda.»

Quai n'hai jau però betg pli pudì realisar mezza durant mia vita.
Jau sun morta ils 17 da december 1928 e vegnida sepulida
sin in santeri a Genevra.

Mia sora Dorothy è s'engaschada vinavant
per l'umanitad fin ch'ella è morta il 1963.

E tuttina ha mia ierta servì il 1959 sco ispiraziun per
la decleraziun dals dretgs da l'uffant da l'ONU.
A basa da quella è vegnida creada ils 20 da november 1989
la **Convenziun davart il dretg da l'uffant** valaivla enfin oz.

Oz lavura Save the Children en 120 pajais sin tut ils tschintg continents ed ha pudì gidar fin oz milliuns uffants.

Blers din che nus sajan irrelevants en cumparegliaziun
cun la stgiradetgna che enzuglia l'umanitad.
Ma en realitad essan nus ina glisch, ed era sche
nus essan mo ina glischetta ...
sche nus ans unin, glischain nus pli e pli fitg.

Contempla uss anc ina giada la chandaila.
Empermetta da la pertgirar, per ch'ella na sa stezzia betg ... pertge
ch'ella vegn ad esser la flomma alva che sclerescha il mund.

Sch'insatgi na ta crai betg, raquinta
ad el mia istorgia.

«Per avair success en la vita stos
ti t'engaschar per la vita dals auters.»

– Eglantyne Jebb –

Glossari:

Convenziun davart ils dretgs da l'uffant: In contract ch'è vegnì sutscrit ils 20 da november 1989 da l'ONU. Quest contract procura ch'ìls uffants hajan ils medems dretgs sco ils creschids. Ed el accentuescha cunzunt ils dretgs particulars per ils uffants: uffants dovran protecziun speziala, perquai ch'èls n'èn corporalmain e spiertalmain anc betg sviluppads cumpletmain.

Decleraziun dals dretgs da l'uffant: In document approvà da las Naziuns unidas il 1959 cun la finamira da proteger ils dretgs da l'uffant.

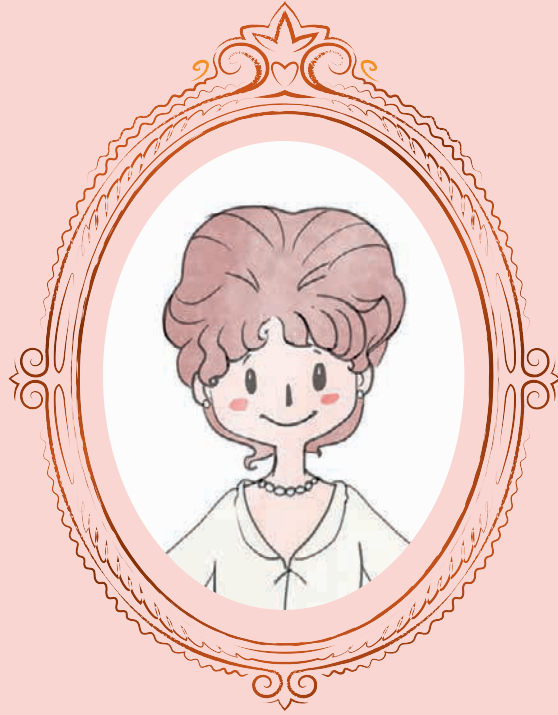
Guerra: In cumbat armà tranter dus u dapli pajais u partidas.

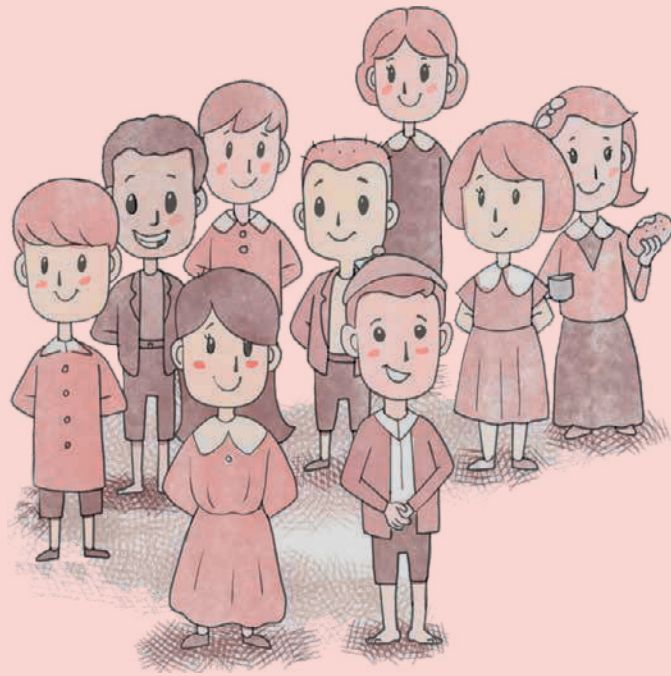
Guerra dal Balcan: In cumbat armà tranter la Lia dal Balcan (Bulgaria, Grezia, Montenegro e Serbia) e l'Imperi osmanic dal 1912 fin il 1913.

Emprima Guerra mundiala: Bliers numnan ella era la guerra gronda. Ella ha cumenzà ils 28 da fanadur 1914 ed è ida a fin ils 11 da november 1918. 32 pajais èn sa confruntads en duas gruppas: ils Alliads ed ils Imperis centrals.

ONU: L'Organisaziun da las naziuns unidas. In'associaziun governamentala mundiala per ina collavuraziun simplifitgada en tscherts secturs, per exempel en dumondas davart il dretg internaziunal, davart la pasch e la segirezza internaziunala, davart ils svilups economics e socials, davart dumondas umanitaras e davart ils dretgs umans. Ella è vegnida fundada ils 24 d'october 1945.

www.savethechildren.ch

www.instagram.com/savethechildrensuisse/

www.facebook.com/savethechildren.ch/